

KUR'ÂN'IN ZİRVESİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْبَرَكَةُ مَعَ أَكْبَرِكُمْ

حب. طس. ك. حل. هب. خط. والقضاعي، والخرائطي في مكارم الأخلاق عن ابن عباس

RE. 195/2 (*El-bereketü mea ekâbiriküm.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a.Bereket Büyüklerinizledir

İbn-i Hibbân, Taberânî, Hâkim, Ebû Nuaym, Beyhakî, Hatîb-i Bağdâdî, Kudâî ve Harâitî, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْبَرَكَةُ مَعَ أَكَابِرِكُمْ

(حب. طس. ك. حل. هب. خط. والقضاعي، والخرائطي في مكارم الأخلق عن ابن عباس)

RE. 195/2 (El-bereketü mea ekâbiriküm.)

“Bereket büyük- lerinizle beraberdir.”

Bereket, şu hepimizin ismini duyup da kendini bilemediğimiz bereket, sizin büyüklerinizle birliktedir.

¹ Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IX, s.16, no:8991; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VII, s.463, no:11004; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.319, no:559; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.57, no:36; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.31, no:2193; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VIII, s.35, no:12618; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.77; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.165, no:5862; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLVI, s.279; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VIII, s.172; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.172, no:6015; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XI, s.174, no:10504.

Bereketi büyüklerinizden alınız. Büyüklerinize yapacağınız hürmet, ta'zim, izzet ne ise bereketi onlardan öğütleniniz. Onlara yapacağınız hürmetin neticesinde bu berekete siz de nâil olursunuz.

Niçin? Allah-u Teâlâ'nın ona verdiği ilme hürmeten, ona ta'zim vacib olur. Bereketi ele geçirmek için, bütün işlerinde bu ekâbire müracaat lâzım demişler

Yine bir yerde görmüştüm:

Ulemayı iclâl deyince, ulemanın kıymetini büyüklerimiz bize anlatmak için demişler ki:

“—Kim herhangi bir hususta ulemanın, ilim sahibinin önüne geçerse, sözünü keserse, onun şanına şerefine layık olmayacak şekilde hareket ederse; Kur'an-ı Azîmü'ş-şan'a saygısızlık gösterenin hali ne ise, onun da hali o olur.”

b. Bereket ve İlim Ehli

Râfiî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:²

² *Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.31, no:2193; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İlk kısmı: İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.319, no:559; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.131, no:210; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.16, no:8991; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.463, no:11004; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.172; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.57, no:36; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.165, no:5862; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.77; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLVI, s.279; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.311, no:28905; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.335, no:903.

الْبَرَكَةُ مَعَ أَكَابِرِكُمْ أَهْلِ الْعِلْمِ

(الرافعى عن ابن عباس)

RE. 195/3 (*El-bereketü mea ekâbiriküm ehli'l-ilmî.*) (*El-bereketü mea ekâbiriküm*) “Bereket büyüklerinizledir; (*ehli'l-ilmî*) onlar da ehli ilimdir.”

Burada açıklamış.

Dinde takvâ, Cenâb-ı Hakk'ın bütün insanlara emrettiği bir şeydir. Takvâyı ele geçirmek için lâzım olan hizmetlerden birisi de ta'zimü'l-ulemâ ve hameletü'l-Kur'ân'dır. Hamele-i Kur'ân olan kimselere ve ilmi hâmil olan kimselere ta'zim, takvâyı celbetmeye vesiledir. Nasıl mıknatıs demirleri tutuyorsa, bunlar da mıknatıs gibi takvâyı çeker alırlar. Takvânın neticesi olan haşyet ulemaya verilmiş. Diğerlerine de ulemadan geçecektir.

Bâhusus Ümmet-i Muhammed'e bunları öğretmek için kendi hizmetini onlara hasreden insanlar vardır. Başka işlerle meşgul olmuyor, gelen tâliplerine bunu öğretmeğe çalışıyor.

Geçen hafta yapılan Bilâl-i Habeşî'nin anma günü törenini teybe almışlar, bana da dinlettiler. Bir hatip konuşuyor orada, Hz. Bilâl'i öğüyor.

Bilâl'in halini anlattı. Tabii, Mekke'de bir müşrikte esirdi. Onu esirlikten Ebû Bekr-i Sıddîk Hazretleri kurtardı. Parasını verdi. Peygamber SAS Efendimizin mescidinde uzun yıllar müezzinlik etti. O ezanın ilk okunduğu günlerde...

Ashab-ı kiram demişler:

“—Yâ Rasûlallah, biz namaz vakitlerini bilip de camiye gelemiyoruz. Buna çok üzülmüyoruz. Bir alâmet olsa da, biz de zamanında camiye gelsek!”

Aralarındaki müşaverede kimisi “Ateş yakalım!” demiş, kimisi “Çan çalalım!” demiş, kimisi “Boru öttürelim!” demiş. Herkes bir fikir beyan etmiş.

İçlerinden birisi [Abdullah ibn-i Zeyd ibn-i Sa’lebe] o akşam bir rüya görmüş. Rüyasında bir melek kendisine gelmiş, elinde bir çan varmış. O zat demiş ki:

“—Bunu bana satar mısınız?” Melek sormuş:

“—Ne yapacaksın?”

“—Bizim namaz vakitlerini bildirecek bir vasıtamız yok, bunu bir vasıta yaparız.”

Melek demiş ki:

“—Ben sana daha iyisini öğretsem olmaz mı?”

“—Hay hay, olur.” demiş.

Melek, Ezan-ı Muhammedî’yi öğretmiş o adama... Adam sabahleyin koşa koşa Rasûlullah SAS’e gelmiş:

“—Yâ Rasûlallah, ben bu gece bir rüya gördüm, bana bu öğretildi.” demiş, rüyasını anlatmış. “Ne buyurursunuz?” dedi.

Rasûlüllah SAS:

“—Bu haktır!” dedi. “Bilâl’in sesi çok hazîn, Bilâl’e öğret, okusun Bilâl!” dedi.

Hiz. Bilâl onu okudu, Peygamber SAS’in hayatı boyunca da ezan okumaya devam etti. Nihayet Peygamber SAS dünyadan ahirete intikal etti.

Hiz. Bilâl dedi:

“—Ben durmam burada!”

“—Yapma, etme Bilâl!” dediler.

“—Rasûlüllah buradan ayrıldıktan sonra ben burada oturmam!” dedi. “Onun ayrılığı benim içimi yakmakta, ben burada onu göre göre duramam!” dedi, Şam’a gitti.

Şam’da ne işle meşgul oluyorsa, biraz kazanç elde ediyormuş, bu kazancını da ikiye bölüyormuş. Bir kısmını Medine-i Münevvere’deki kardeşine gönderiyormuş. Peygamber SAS Medine’ye hicret ettikleri zaman, Mekkelilerle Medinelileri kardeş etti.

Hiz. Ömer sormuş:

“—Niye ayırıyorsun?”

“—Rasûlüllah bizi kardeş etti ya, ona ayırıyorum.” demiş. Kardeşini unutmuyor.

Hiz. Bilâl Şam’da iken, bir akşam Rasûlüllah Efendimiz’i rüyasında görüyor. Rasûlüllah Efendimiz:

“—Daha bizi ne vakte kadar üzeceksin?” diyor.

Bunun üzerine Rasûlüllah Efendimiz’i ziyaret etmek için Medine-i Münevvere’ye gidiyor. Huzur-u Şebeke-i Rasûlüllah’a kendisini atıyor.

Orada Ashab-ı kiram yalvarıyorlar kendisine:

“—Yâ Bilâl, ne olur bir ezan da bize oku! Hatıralarımızı bir tazeleyelim.” diyorlar.

Eski günlerin hasretiyle bir ezan okuyor, herkesin içerisi parçalanıyor.

Ezanın sözleri zaten çok mânâlıdır, Allah bu devleti başka hiçbir ümmete vermemiş, bize vermiştir. Onun kadr ü kıymetini bilmeyi de nasib etsin cümlemize...

Bir kere lafız itibariyle mânâsına ulaşmanın imkânı yok!

O lafzının nuru, şeytan-ı aleyhi’l-la’neyi yakıyor. Şeytan-ı aleyhi’l-la’neyi yakan ateş, Ezân-ı Muhammedî’dir. Bizim yaktığımız ateşten korkmaz o, zaten hilkatı ateştir. Cehennemden de korkmaz. Onun korktuğu şey, nûr-u ilâhîdir. O Ezân-ı Muhammedî’nin nuruna dayanamadığı için, kaçıyor kaçabildiği kadar...

Nihayet Hz. Bilal Şam’a dönüyor. Kendisine son demleri geliyor. Izdırab içerisinde... Hanımı feryad ü figan ediyor:

“—Aaah, ne acı günlerdeyiz.” diyor.

O sırada açıyor gözünü:

“—Hiç de acı günlerde değiliz. Bugün dosta kavuşma günü, en bahtiyar olduğum gündür bugün!” diyor. “Ben dostlarıma ve Rasûl-ü Ekrem’e kavuşuyorum, bundan daha bahtiyar bir gün olur mu insan için? Ne üzülüyorsun?” diyor.

Bir alimi methetmişler:

“—Çok büyük alimdir, şöyledir, böyledir.”
 demişler. Sormuşlar:

“—Ölümden bahseder mi?”

“—Hayır, hiç ölümden bahsetmez.” demişler.

“—Öyleyse, onun ilminin hiç kıymeti yoktur.”
 demişler.

İlim, bazen insanları dünyaya bağlar. İlmin çeşitleri çok ya... Dünyaya bağlanınca, ahireti unuttur insan... İnsana ahireti hatırlatacak ölümdür.

Onun için büyükler demişler ki: Dört şeyi kat'iyen gözünüzün önünden ayırmayın:

Ne zaman öleceğinizi.

Nerede öleceğinizi.

Ne hal üzerine öleceğinizi.

İmanlı mı, imansız mı öleceğinizi daima insan gözünün önünde tutun! Onu unutmayın ve ondan ibret almaya çalışın ki, ahiret gözünüzün önünden ayrılmaz.

Peygamber SAS Efendimiz ashabıyla otururken, söyle dört köşeli bir şekil yapmış. Onun ortasından bir şekli de dışarıya çıkartmış. Demiş ki:

“—Şu dörtgen insanın ecelidir. İnsanı ihata etmiştir. Fakat insanın emeli onun dışarısına çok gitmiş, uzamış gitmiş.”

Şimdi bir adam program yapmış; şu şu işlerim var diyor, işini ona göre tutuyor. Fakat eceli onu kesiyor yarı yerde... Ama onun haberi yok! Bilmiyor ki ne zaman gelecek ecel?

Ecelin ne zaman geleceğini bilmediği için, insanın tedbirli olması ve ona göre hareket etmesi lâzım! Belki hemen gidecek, belki biraz sonra gidecek...

Senin programın belki yüz senelik... Programı ona göre yapmışın ama, eceli o hesabın içine sokmamışın.

Onun için Efendimiz ölümü hatırdan çıkarmamayı tavsiye ediyor. İşini ona göre yap ki, Azrâil geldiği vakitte, “Hoş geldin!” diyesin.

Onun için birçok kimselere Azrâil AS’ın gelişi var... Adam kurulmuş saltanatın içerisine, kendisinden başka kimseyi tanımıyor. Azrâil AS gelince, şöyle kapısını bir sarsıyor. Hademeleri çıkıyor:

“—Sen kimsin be? Nasıl bu kapıya böyle asılıyorsun? Ayıp değil mi?”

“—Söyleyin efendinize: Azrâil geldi!”

Hepsinin etekleri tutuşuyor.

“—Ben öyle bir mahlûkum ki, bana kapılar kapanmaz! Ben nereden olsa içeri girerim. Çocuklar yetim kalır, hanımlar dul kalır, mallar mülkler mirasçılara devrolur. Benim elimden kimse kurtulamaz!” diyor.

“—Aman biraz müsaade et, biraz işlerim var benim, biraz zaman ver bana!”

“—Yok veremem, zamanın bitmiştir. Onlar geriden hallolunur.” diyor, derhal canını alıyor, gidiyor.

Yanı başında da bir sàlih insanın evine gidiyor. Onun da canını alacak. Ona da sesleniyorlar:

“—Azrail AS geldi.” diye.

“—Ooo hoş geldin, safâ geldin. Ben seni ne zamandan beri bekliyorum yâhu! Benim çoktan beri beklediğim, özlediğim sensin...” diyor.

“—Hoş bulduk, safâ bulduk ama, senin şu saate kadar vaktin var, o zaman canını alacağım! O zamana kadar sana müsaade ediyorum, işlerini gör...” diyor.

“—Benim işim mişim yok! Bana müsaade et, iki rekât namaz kılayım ben, secdede iken canımı al!” diyor.

Adam namaza duruyor, namazını kılıyor, secdede iken ruhunu alıp gidiyor.

Birisi öyle, birisi böyle... Allah affetsin...

Azrâil hepimize gelecek. Hepimizin saati muayyen ama, kime ne zaman geleceğini kimse bilmez. Mukadderât...

Onun için dâimâ, ölümü gözünün önünden ayırmayarak ahirete hazırlıklı olmak lâzım! İlmin başı, ahirete hazırlıklı olmanın yolunu

bulmak... Bu da ahiret adamları vasıtasıyla intikal eder, birinden diğerine...

Onunu için burada, (*El-bereketi mea ekâbirüküm*) “Bereket sizin büyüklerinizde...” deyince, bereketin içerisinde dünyadan fazla ahiret var. İnsana dünyadaki bereketten çok ahiretin bereketi lâzım!

Çünkü bu dünya iyiye de kötüye de, fakire de zengine de muvakkat bir alemdir. Nasıl olsa geçiyor. Ama ahiret hiç de böyle değil. Orası ebedî bir alem...

Binaen aleyh, orası bereketli olursa, orada yaşamak çok a'lâ olur.

c. Bereket Koyunda, Güzellik Devede

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

الْبُرْكََةُ فِي الْغَنَمِ وَالْجَمَالُ فِي الْإِبِلِ

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ أَنَسٍ)

RE. 195/4 (*El-bereketü fi'l-ganem, ve'l-cemâlü fi'l-ibili.*)

(*El-bereketü fi'l-ganem*) “Bereket koyundadır. (*Ve'l-cemâlü fi'l-ibili*) Güzellik devededir.”

³Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.II, s.573, no:1028; Deylemî, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.II, s.32, no:2197; Enes in-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.326, no:35236; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.171, no:10499.

Koyunda bereket vardır. Yavrusundan istifade edersin, yününden istifade edersin, sütünden istifade edersin... Masrafı da az olur, ondan geçim kolay olur.

Onun için koyunu tavsiye etmişler, bahusus köy yerlerinde yaşayan insanlar için, muhakkak koyun lâzımdır. Onun etinden, sütünden, yününden, derisinden, yavrusundan istifade edilmek suretiyle insanların geçimlerinin kolaylaşmasına vesile olur.

Cemâl, izzet ve güzellik de devededir. O gözlerindeki güzellik, o duruşundaki güzellik...

Sonra develer de sahipleri için bir vesile-i iftihar olur. Servettir yâni. Servet çok olunca, insanda bir izzet hasıl olur kendiliğinden.

Sonra devede çok hisse var. Deve o kadar vücuduna rağmen çok az bir gıda ile yaşar. Suyu hörgücünde saklar, o su ile uzun müddet idare eder. Bâhusus çöl yerlerde her zaman su bulunmaz, o aldığı su ile kendisini idare eder.

Sonra sahibinin bilmediği yolu deve güzel bulur. Deveyi bırak kendi haline, gideceğin yere seni güzellikle götürür. Onun radarı çok güzeldir.

Geçenki derste de anlatmıştım:

Adam devesini kaybetmiş de ilan ediyor:

“—Devemi kim bulduysa onun olsun.” diyor.
Diyorlar ki:

“—Deve, bulanın olacak olduktan sonra ilana ne lüzum var, zaten kim bulduysa onun olacak?”

“—Yok, devemi görebilmek şerefine nâil olabilmek dilerim. Bilirim ki devem nerede, giderim onu ara sıra görürüm, severim. Bunu temin edebilmek için bulanı bilmem lazım. Onun için ilan ediyorum.” diyor.

Burada güzel bir ders vermiş:

d.İnsandaki Güzellik

İnsandaki güzellik hiçbir mahlûkta yoktur. İnsan eşrefü’l- mahlûkat! Eşrefü’l-mahlûkat olduğu için, insanlar birbirlerini gördükleri vakitte içlerine çok sevinç ve sürur gelir, gelmesi lazım.

Şimdi biz gayet güzel yapılmış bir tablo görsek, bizi hayrete düşürür, sorarız:

“—Yâhu kim yaptı bunu?”

“—Filanın eseri...”

Takdir ederiz. Gerek yazıda olsun, gerek ilimde olsun, gerek yapılan bahçelerde vs. güzelliklerin hepsi bunun içerisine girer.

Şimdi Allah-u Teâlâ bütün bu mahlûkatı yaratmış; yerine bak göğüne bak, sayısız nimetlerle dolu, sayısız güzelliklerle dolu!

Bunların hepsinin sahibi Allah... İçerisine şu ufacık mahlûku koymuş fakat kâinat bunun içerisine dürülmüş.

Hız. Ali Efendimiz şöyle buyurmuş:

وَتَزْعُمُ أَنَّكَ جُرْمٌ صَغِيرٌ وَفِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ
الْأَكْبَرُ

Ve tez'umu enneke cirmün sagîrun, Ve fike'ntave'l-alemu'l-ekber.

“Ey insan, sen kendinin küçük bir cisim olduğunu sanırsın; oysa en büyük âlem senin içine dürülmüştür.”

Hepsi dürülmüş, toplamış; insanın içerisine konmuş. İşte o insan bugün bak Ay'a gidiyor, yarın belki nerelere gidecek! Allah- u Teâlâ'nın verdiği ilim kuvvetine sahip! İnsanın kendisinde bir şey yok; Allah-u Teâlâ'nın verdiği kudretle yapıyor bu işleri.

Onun için insan ne deveye benzer, ne koyuna benzer, ne denize benzer, ne yıldıza aya benzer, ne başka bir şeye benzer. Hepsinin üstünde bir mahlûk...

Allah-u Teâlâ'nın bu gösterdiği, yarattığı mevcudâtı şöyle göz önünden geçirirse bir insan, acaba neler görmez, ne acaiplikler görmez! Bu gördükleri şeyler içerisinde bir şey var mı ki, âlet edevat olmadan onu meydana getirebilesin?

Âlet yok edevat yok. Karanlık bir odaya ustayı kapadık;

“—Sen şu işi yap, şu heykeli yap!” dedik.

“—Bana kitap lazım, şu lazım bu lazım; ışık da lazım.” diyecek.

“—Yok, sen burada bunları yap...”

Olur mu dersiniz, böyle muntazam bir şey yapabilir miyiz?

Şu ana rahmine bakın! Ana rahminin içerisinde hangi ölçüyle, hangi mıknaatısla hangi aletle bu insana şu sıfatı vermişlerdir? Kaşına bak, gözüne bak! Gözünün içindeki ufacık bir göz bebeği, kâinatı içine alıyor yahu! Ufacık bir bebek kâinatı içine alabiliyor! Bunu takdir eden kudret sahibini görme de devedeki güzelliği gör! Deve de güzel ama Allah-u Teâlâ'nın insana verdiği şu güzellik; bir gözbebeğinin içerisine kâinatı koymuş. Bunu düşünürsen Allah'ı çabuk bulursun.

Binâen aleyh, tefekkür insanı Allah'a sevk eder. Onun için düşün, çok düşün! Kâinat olarak her şeyi düşün, al önüne bir böceği onu düşün:

Örümcek... Yahu örümceğin mektebi var mıdır hiç?

Hiçbir mektebi yok! Ama o ağzında biriktirdiği ipi atacağı yere atar. Attıktan sonra aradaki çektiği ipleri birer birer örer. Hepsi hendese üzerine birbirine uygun olarak çekilmiştir. Bir de aralarına bağlama yapar. O bağlamalar da hendese ilmi üzerine gayet güzel bir şekilde bağlanmıştır. Bir de kendisine saklanma yuvası yapmıştır. Bir de ihtiyaten bazen büyük hayvanlar gelir de hakkından gelemesem diyerek kendisini yukarıya asmıştır. O adam gelir de benim yuvamda beni belki parçalayabilir. Onun için kendisini askıda bırakır ki kaçması

kolay olsun. Ağına birisi düştü mü tak diye askıdan tepesine atlar, bacaklarını kanatlarını sararak onu hareketsiz bir hale, işlemez bir hale getirir. Sonra kanını emer, onu dışarıya atar.

Bunu kim öğretmiştir ona? Bu Allah-u Teâlâ'nın verdiği bir kudretin neticesidir.

Arı da öyle değil mi?

Ufacık bir arı! Fakat onun yaptığı şeyi bizim mühendislerimiz zor yapar. Onun yaptığı balın tadını kim bulup da ortaya koyabilecek? Ancak Allah-u Teâlâ'nın kudreti! O şuralardan buralardan toplayıp getiriyor, biz de kemâl-i âfiyetle yiyoruz. Ona da hiç kıymet vermeyiz. Ufacık arı ama o kuvveti verenin Allah olduğunu bilmek lazım.

Allahu Celle ve A'lâ, ne kadar mevcut varsa bunların en güzelini insan olarak yaratmış. İnsanın da en güzeli ekâbiri; ki alimleridir, ulemâsıdır! Binâen aleyh onlara hürmet de vacib derler. Ulemâya ve bâhusus onların okutucularına...

Şimdi adam gördüğü devesindeki güzellikten bir sevinç duyuyor da ikide birde devesini görmek için o deveyi bulan adamın evine gidiyor, seviyor.

e. Müslümanların Birbirini Sevmesi

Burada asıl dersin başı müslümanlar; birbirlerini seven mü'minler! Müslümanlar birbirlerine mülaki oldukları vakitte, karşılaştıkları vakitte; mesela birisi Erzurum'da birisi İstanbul'da.

Bir anda tesadüfen buluşmuşlar veyahut da birisi diğèrinin ziyaretine gitmiş, buluşmuşlar. O buluştukları anda onlarda öyle bir sevgi ve sürur, öyle bir neşe, öyle bir zevk hâsıl olur ki, bunun tarifine imkân yoktur. Bunu kendisinin içerisinde zevk-i selîm sahibi ancak anlar.

Meselâ, bu gelin güveyin kavuşmasına da benzemez. Gelin güveyin kavuşmasındaki lezzet maddîdir, buradaki lezzet mânevîdir.

Bir insan deveyi arar da müslüman kardeşini aramazsa, o adamdaki kıymeti sen ölçme hiç gayri!

Halbuki Cenâb-ı Peygamber SAS ne demişti:⁴

نَظَرُ الرَّجُلِ إِلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ حُبًّا لَهُ وَشَوْقًا إِلَيْهِ

خَيْرٌ مِنْ اعْتِكَافِ سَنَةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا

(الحكيم عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده)

ME. 1280 (*Nazaru'r-racüli ilâ ahîhi alâ şevkın, hayrun min i'tikâfi senetin fî mescidî hâzâ.*)

(*Nazaru'r-racüli ilâ ahîhi alâ şevkın*) “Bir Müslümanın bir müslüman kardeşine severek, ona sevgi ve muhabbet göstererek, yakınlık duygularıyla bakışı; (*hayrun min i'tikâfi senetin*)

⁴Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.II, s.139; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.287, no:6847; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.18, no:24682; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1858, no:2860;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXII, s.245. no:24774, 24775; RE. 452/5.

fî mescidî hâzâ) benim şu mescidimde bir sene i'tikâf etmekten daha hayırlıdır.”

Bir senelik itikâf ise bin seneye muadil!

Binâen aleyh müslümanların birbirini sevmeleri, birbirlerine sarılmaları, kaynaşmaları dinlerinin iktizasıdır! Sevdiğin nisbette bereketin artar, sevdiğin nisbette zevkin artar, sevdiğin nisbette imanın artar.

İnsanlar birbirlerini iman için sever. İnsanların birbirlerini sevmesi iman nisbetindedir.

Burada çok güzel bir ders var: Bugünkü insanlar niçin birbirlerini sevemiyorlar? İmanları çok zayıf olduğundan.

İmanlarının çok zayıf olduğuna delalet, birbirlerini sevemeyişleridir. Eğer imanları kavi olsa, birbirlerini severler.

Nasıl ki Bilâl-i Habeşî Şam'a gittiği vakit, kardeşi için istiğfar ediyor. O kardeşi de onun için istiğfar ediyor. İşte müslümanlar böyle böyle birbirlerini candan severler, birbirlerine sokulurlar.

Öyle lafla değil.

Onun için diyor ki:

Allah'a ibadet edenler çok! Allah-u Teâlâ'ya çeşitli ibadetler var; namazlar, oruçlar, zekâtlar, sadakalar, hayırlar envâi çeşit.

Allah'a yapılan ibadetlerin en âlâsı, en güzeli, en büyüğü Allah-u Teâlâ'nın velîlerini sevmektir.

Allah'ın velileri de ilim sahipleridir. İlim sahipleri velî olamayınca başkaları hiç olamaz. Buna da dikkat edin!

Ne zamanki Allah-u Teâlâ'nın velîlerini insan sever, o zaman Allah-u Teâlâ da onu sever, iş hallolur. Bitti iş, bir kere kulu Allah sevdi mi, onun için artık başka mesele kalmaz.

f.Namazda Tükürmek

İbn-i Mâce, Adiy ibn-i Sâbit Rh.A'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

الْبُزَاقُ وَالْمُخَاطُ وَالْحَيْضُ وَالنُّعَاسُ فِي الصَّلَاةِ
مِنَ الشَّيْطَانِ

(ه. عن عدى ابن ثابت عن أبيه عن جده)

RE. 195/5 (*El-büzâku, ve'l-muhâtu, ve'l-haydu, ve'n-nüàsü fi's-salâti mine'ş-şeytâni.*)

(*El-büzâku*) “Namazda tükürmek, (*ve'l-muhâtu*) sümükürmek, (*ve'l-haydu*) hayız görmek, (*ve'n-nüàsü fi's-salâti mine'ş-şeytâni.*) ve uyuklamak şeytandandır.”

Namaz içerisinde gerek sümükürme, gerek tükürme, gerek kadınlık hallerindeki haller, gerek uyuklama, kendinden geçme; bunların

⁵ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.233, no:959; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.40, no:802; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.31, no:2177; Adiy ibn-i Sâbit Rh.A babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.497, no:19951; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.176, no:10509.

hepsi şeytanın oyunlarından ibarettir. Şeytan adama böyle dalgınlıklar yaptırır ki, namazdan alacağı feyzi alamazın!

g.Mescidde Tükürmek

Tayâlisî, Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî, Neseî, Dârimî, İbn-i Huzeyme ve İbn-i Hibbân, Enes ibn-i Mâlik RA'dan; Taberânî, Ebû Ümâme RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

الْبُصَاقُ فِي الْمَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفَّارَتُهَا دَفْنُهَا

(ط.خ.م.د.ت.ن.والدارمی، وابن خزيمة، حب. عن أنس؛ طب. عن أبي أمامة)

RE. 195/6 (*El-büzâku fi'l-mescidi hatîetün, ve keffâretühâ defnühâ.*)

(*El-büzâku fi'l mescidi hatîetün*) “Mescidde tükürmek günahtır. (Ve keffâretühâ defnühâ) Kefareti de onu gömmektir.”

Asr-ı saadetteki mescidler şimdiki gibi değildi. Hacca gidenler biliyor ki oralarda mescidler kumdan ibaret! Bugün gördüğümüz halılar da sonradan konmuştur. Asıl o zamanlar

⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.179, no:398; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.167, no:857; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.68, no:402; Neseî, *Sünen*, c.III, s.149, no:715; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.517, no:1637; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.337; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.III, s.989, no:1732; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.I, s.533, no:957; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.264, no:802; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.377, no:1395; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.276, no:1309; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.237, no:2850; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.267, no:1988; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.285, no:8094; Ebû Ümâme RA'dan.

kum üzerinde, toprak üzerindeydi. Binâen aleyh, şimdi de insanlar olur ya saygısızlık yapar, tüküreceği geldiği vakitte tükürür, sümküreceği geldiği vakitte sümkürür. Çünkü topraktır der, kıymet vermez.

Meselâ, bunların birisi gelmişti de mescide işemişti. Ashâb-ı kirâm kızdılar, adamı dövecek oldular. Rasûlüllah tabii men etti;

“—Su dökersiniz oraya, temiz olur, yapmayın!” dedi.

Adamın da, kavminin de sonra beraber müslüman olmasına vesile oldu.

Binâen aleyh, mescidlere bu gibi şeyleri atmak seyyiedir. Şimdi bizim çer çöp de bunun içine girebilir. Camiye girerken ayakkabılarımızı elimize alıp giriyoruz. Gelirken bâhusus kış günleri, yağmurludur, çamurludur. Bunu elimizde buraya kadar getirirken, onun da tabii damlaları altından akacak. Bu damlalar halılarımızın üzerine akar, bu damlalar da tabii pistir. Bu pis damlalar halılarımızı az zaman içerisinde kirletir.

Binâen aleyh bizim camimizde arkada ama başka camilerde ön safa kadar getirip koydukları oluyor. Bunun için bir naylon torbalar var bugün o torbaların içerisine koyup getirip önüne koyması daha evlâdır. Bu da tükürüğün bir nevî olur. Bu gibi şeyleri temizlemek de hasenedir derler.

Camilerin temizliğine dikkat etmek de ayrı bir sevaptır. Benim Samsunlu bir hoca arkadaşım vardı.

Ondan duyduğum da şöyledir:

“—Tedavisi olmayan bazı hastalıklar vardır ki, doktorlar da ona çare bulamıyorlar. Sen git camiye süpür, o süprüntüsü suda kaynat, onunla bir banyo yap, hastalığın geçer.”

Bu gibi cami temizliği, bu süprüntülerle bir hasene oluyor. O hasene de senin hastalığının gitmesine vesile oluyor.

Hastalıklar hep günahlardan mütevelliddir. Hastalıkları doğuran, günahlardır. Günahlar dolayısıyla insanlar çeşitli hastalıklara tutulurlar. Kimisi der ki soğukta kaldım, kimisi der güneş vurdu, kimisi der çok yedim, kimisi der şu dokundu, bu dokundu... Bunların hepsinin alt tarafında bir günah vardır bunlara vesile olan.

Günahlar dolayısıyla insanlar hasta olur, tedavi için de kolay kolay çaresini bulamazsın. Onun tedavisinin çaresi tevbe istiğfar! Tевbe istiğfarı candan yaptın mı, bakarsın insan çarçabuk iyi olur gider.

Bir misafirim geldi. Ayaklarından dehşetli romatizmaya tutulmuş. Doktorlar tabii çeşitli ilaçlar vermişler. Adamcağız bunalmış.

“—Sen bir de kum banyosuna git!” demişler.

Bu da Florya’yı seçmiş;

“—Gideyim orada bir kum banyosu yapayım.” demiş. Oraya gidince belki duyuyordu ama görmemiş.

“—Oradaki manzarayı görünce başıma vurdu. Nasıl olur da aileler böyle umumî yerde böyle anadan doğma soyunabilirler. Bu hiç olacak şey mi?” diyerek kaçmış oradan.

“—Bir daha gitmedim, fakat o hastalık benden gitti.” diyor.

Doktoruna demiş ki;

“—Ağrım gitti.”

“—Olmaz öyle şey! Tıpta kàide; bunun tedavisi şudur, bu şunlarla geçer. Bunu sen yapmadan geçmesi masal...” demiş.

“—Ama vallahi o günden sonra bir daha ağrı görmedim.” diyor.

Demek o pişmanlık, o nedamet Allah-u Teâlâ'nın hoşuna gitmiş, ondan o hastalığı ondan giderivermiş.

Bunun için günahlardan çok sakınmak lazım! İbadet ne kadar mühimse, günahdan sakınmak da o kadar mühimdir. Günahdan çok sakınmalıyız.

h. Tefekkürün Önemi

Hàkim, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.538, no:7792; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.178, no:10514.

الْبَطْرُ فِي الدِّينِ قِلَّةُ التَّفَكُّرِ وَالْعِبَادَةِ قِلَّةُ الطُّعْمِ

(ك. تاريخه عن ابن عباس)

RE. 195/9 (*El-bataru fi'd-dîni kılletü't-tefekküri, ve'l-ibâdetü kılletü't-tu'mi.*)

(*El-bataru fi'd-dîni kılletü't-tefekküri*) Dinde kibir tefekkürün azlığındandır. (*Ve'l-ibâdetü kılletü't-tu'mi*) İbadet ise az yemekten ibarettir.”

Ne kadar kısa ve güzel!

Tefekkürsüzlük insanı dinde fesada götürür. Dindeki fesat, düşüncesizlikten ileri geliyor. Düşünmüyor insan. Biz mahlûk değiliz ki, mahlûkun efdaliyiz. İnsanız, düşünmekle memuruz.

Cenâb-ı Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

تَفَكَّرُوا فِي آيَةِ اللَّهِ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي اللَّهِ

(أبو الشيخ، طس. عد. هب. عن ابن عمر)

RE. 255/14 (*Tefekkerû fî âlâi'llâhi, ve lâ tefekkerû fi'llâhi.*) (*Tefekkerû fî âlâi'llâhi*) “Allah’ın nimetleri hususunda her şeyi tefekkür edin! (*Ve lâ tefekkerû fi'llâhi*) Yalnız Allah-u Teâlâ’nın zâtını tefekkür etmeyin!”

⁸ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.250, no:6319; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*,

I, s.136, no:120; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.254, no:260; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.95; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.106, no:5707; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.325, no:10898.

Allah-u Teâlâ'nın nimetlerini gözünüzün önüne getirin, bir düşünün: Bu yıldızları sizin için yaratmış, ayı sizin için yaratmış, güneşi sizin için yaratmış, dünya içerisinde ne kadar nebatât varsa hepsini sizin için yaratmış... Bunları düşünün!

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bak bugün bizi ne nimetlere gark etti: Üç saatte buradan Kâbe'ye mi gidilir?

İşte bu nimetin bir tanesidir.

Binâen aleyh, tefekkür et; hayvanâta bak, nebatâta bak, madenlere bak... Her çeşit mevcudâtın hepsini bu insan için yaratmış, hepsinde sayılmayacak kadar nimetler var. Bunları tefekkür etmek lazım. Tefekkür ederseniz, bu tefekkür sizi Allah'a götürür.

Bırak kâinatı, kendini düşün; başkasını bırak, kendini düşün! Bak ufacık bir su parçasından dokuz ay on gün içerisinde ne hale geldin! O âlemden bu âleme geldin, bu âlemde bu yaşa geldin! Neleri biliyorsun, neleri görüyorsun, neleri işitiyorsun... Bu kuvvet sana nereden geldi? Bunun bir kaynağı var.

Bunların hepsini, bunları sana veren varlıkların sahibi kâinatın sahibi Hz. Allah-u Celle ve A'lâ'dan başka kimse değildir. Onun için, ona yönelmekten başka çaremiz de yoktur. Onun sözünü dinlemek, onun gösterdiği yolda yürümek de en büyük şiarımızdır. Onun için ondan ayrılmayalım.

Dindeki fenalıklar, fesatlar, ahlâksızlıklar hep tefekkür-süzlüğün alametidir. Tefekkür ettin mi anlarsın ki yanlış yoldasın!

(*El-ibâdeti kılletü't-tu'm*) “İbadet, az yemektir.”

Biz ibadeti, yaşamayı çok yemekle olur sanırız. Envâi çeşit yemekleri koruz önümüze, doyuncaya kadar, karnımız şişinceye kadar yemeye çalışırız. Ondan sonra da ibadet etmeye meydanımız kalmaz. Binâen aleyh asıl ibadet az yemektir, çok değil.

Kalbin kasavetinin başlıca sebeplerinden birisi çok yemektir.

İkincisi de zorlanarak yemek yapıp davet etmek! Davette tekellüf var. Zorlanıyor. “Ben bu akşam misafir çağırdım, mahcup olmayayım...” diye de çeşitli yemekler yapıyor. Belki borca da giriyor, “Hadi şunu da yapın, hadi bunu da yapın...” diyerek evdeki aileyi de üzüyor. Bu tekellüf ile yapılan yemekler de kalbe kasavet veriyor. Onun için eski müslümanlar arasında tekellüf kat’iyen makbul değildir.

Misafirse ekmek mi var, tuz mu var, biber mi var, zeytin mi var...

“—Olur mu hocaefendi?”

Niçin olmasın? Tekellüfe ne lüzum var! Elindeki gücün kuvvetin neyse, gücüne kuvvetine göre bir şey yaparsın. Ne ev halkını yorarsın, ne de sen yorulursun. Ama tabii herkese göre de değil. Adam zengin, hizmetkârları var, işçileri

var, parası da bol; o ne yaparsa ona haktır. Fakat öyle olduğu halde bile onun yemekleri de insana kasvet verir, diye yazmışlar. Onun için az yemek nurdur, çok yemek zarardır.

i. Bakara ve Yâsin Sûresi

Kur'an'ımızda bir sûremiz vardır. Elham'ın arkasından bu sûre gelir. Bu sûrenin adına Sûre-i Bakara derler.

Ahmed ibn-i Hanbel ve Taberânî, Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

الْبَقْرَةُ سَنَامُ الْقُرْآنِ وَ ذِرْوَتُهُ وَ نَزَلَ مَعَ كُلِّ آيَةٍ
مِنْهَا ثَمَانُونَ مَلَكًا وَ اسْتُخْرِجَتِ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ فَوَصَلَتْ بِهَا
وَيْسَ قَلْبُ الْقُرْآنِ لَا يَقْرَأُهَا رَجُلٌ يُرِيدُ اللَّهُ
وَالدَّارَ الْآخِرَةَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ اقْرَؤْهَا عَلَى
مَوْتَاكُمْ

(حم. طب. و أبو الشيخ في الثواب عن معقل بن يسار)

⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.26, no:20315; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XX, s.220, no:511 ve s.230, no:541; Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.887, no:2548; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.21, no:10816; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.181, no:10518; RE. 195/11.

RE. 195/11 (*El-bakaratü senâmü'l-kur'âni ve zirvetühû, ve nezele mâ külli âyetin minhâ semânûne meleken, ve'stuhricet allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm, min tahti'l-arşi fevusilet bihâ; ve yâsîn kalbü'l-kur'âni lâ yakrauhâ racülün yürîdu'llâhi ve'd-dâre'l-âhirete illâ gafara'llàhu lehû, va'krauhâ alâ mevtâküm.*)

Bu Cuma gününe uygun bazı tavsiyeler de çıkacak bu hadis-i şeriften. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

(*El-bakaratü senâmü'l-kur'âni*) “Bakara Sûresi Kur'an-ı Kerim'in yüksek yeridir, hörgücüdür, zirvesidir.” Yâni değerlidir demek. (*Ve nezele mâ külli âyetin minhâ semânûne meleken*) “Bu Bakara Sûresi'nin her bir ayetiyle beraber seksen melek de indi.” Ayetleri meleklerle getirilen mübarek bir sûredir.

(*Ve'stuhrice allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm*) “Ayete'l-kürsî, Allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm diye başlayan ayet-i kerime, (*min tahti'l-arşi*) Arş-ı A'lâ'nın altından çıkartılmıştır; (*fevusilet bihâ*) ona eklenmiştir.”

(*Ve yâsîn kalbü'l-kur'ân*) “Sonra, Yâsin Sûresi de Kur'an-ı Kerim'in kalbidir. (*Lâ yakrauhâ racülün yürîdu'llâhi ve'd-dâre'l-âhirete*) Allah rızasını düşünerek, ahiret sevabını düşünerek bu sûreyi okuyanı, (*Lâ yakrauhâ racülün yürîdu'llâhi ve'd-dâre'l-âhirete*) “Allah rızasını düşünerek, ahiret sevabını düşünerek onu okumaz ki, (*illâ gafara'llàhu lehû*) muhakkak Allah onu mağfiret etmesin.” Yâni, “Allah rızasını düşünerek,

ahireti düşünerek bu sûreyi okuyanı, Allah mağfiret eder.” demek.

Bakara Kur’an’ın senâmıdır. *Senâm*; hani devenin hörgücü var ya, en yüksek yeri, buraya senam diyorlar. Zirvesi, en üst yeridir.

Kur’an’ın en üst yeri Bakara Sûresi’dir. Her bir ayet seksen meikle gelmiş. (*Allàhu lâ ilâhe illâ hüve’l-hayyü’l-kayyûm*) yâni *Ayete’l-Kürsî* Arş’ın altındaki bir yerden bu sûreye eklenmiş. Kur’ana vasloluyor.”

Yâsîn de Kur’an’ın kalbidir.

Kalp üç tane: Bir insanın kalbi var. Bir de gecenin kalbi var ki, gece yarısıdır. Bir de Kur’an’ın kalbi var ki, o da Yâsîn’dir. Bu üç kalp bir araya gelir de Cenâb-ı Hakk’a gece yarısı kalkar Sûre-i Yâsîn’i okuyarak bir namaz kılsa, işte o tam hedefi bulmuş nişancı gibidir. Onun için ne yapıp yapmalı, insan geceleri kalkıp gece namazlarını kılmanın çaresini aramalıdır.

Onun için büyükler diyor ki:

“—Sen geceleri kalkar namaz kılmazsan, geceleri kesip de kalkmazsan, geceler seni keser!”

Nasıl keser bilmem; seni gaflete düşürür, hiçbir şeye yaramadan bu dünyadan gidersin!

Onun için çok konuşma, çok oturma; hele bâhusus uzun gecelerde! Erken yat, tabiatıyla uykunu alırsın. Uykunu aldıktan sonra kalkar bir abdest alır, iki rekât, dört rekât bir namaz

kılırsan onda da Yâsîn'i ezberlemiş olduğun halde Yâsîn'le kılırsan o zaman sen vurdun vurgunu demektir!

“—Bu Sûre-i Yâsîn'i kim okursa, muhakkak Allah-u Teâlâ Hazretleri o kulunu mağfiret eder.”

Mevtalarınızı da ihmal etmeyin, ölülerinizi ihmal etmeyin! Ölmekte olan kimselerin yanında Sûre-i Yâsîn'i okuyun; çünkü Sûre-i Yâsîn'in hürmetine Allah-u Teâlâ ölürken kolaylık verir. Öldükten sonra da iman ile ölüp ahiretlerinde rahat ederler.

j.Kız Çocukları Bereketlidir

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

الْبَنَاتُ هُنَّ الْمَشْفِقَاتُ الْمُجَهَّزَاتُ الْمُبَارَكَاتُ.
مَنْ كَانَتْ لَهُ ابْنَةٌ وَاحِدَةٌ جَعَلَهَا اللَّهُ لَهُ سِتْرًا مِنَ
النَّارِ وَمَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ اثْنَتَانِ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ
بِهِمَا وَمَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ ثَلَاثُ بَنَاتٍ أَوْ مِثْلَهُنَّ مِنَ
الْأَخَوَاتِ وَضِعَ عَنْهُ الْجِهَادُ وَالصَّدَقَةُ

(الديلمى عن أنس)

¹⁰ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.454, no:45399; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.184, no:10526.

RE. 195/15 (*El-benâtü hünne'l-müşeffikâtü, el-mücehhizâtü, el- mübârekâtü; men kânet lehü'bnetün vâhidetün, cealeha'llâhu lehû sitrenmine'n-nâri; vemenkânet indehû'bnetâni üdhile'l-cennete bihimâ; ve men kânet indehû selâsü benâtin, ev mislühünne mine'l-ehavâti, vudîa anhü'l-cihâdü ve's-sadakâtü.*)

(*El-benâtü hünne'l-müşeffikâtü*) “Kız çocukları şâyan-ı merhamettir. (*El-mücehhizâtü*) Techiz edilmişlerdir, (*el- mübârekâtü*) ve bereketlidirler.”

(*Men kânet lehü'bnetün vâhidetün*) “Kimin bir kızı olursa, (*cealeha'llâhu lehû sitren mine'n-nâri*) Allah o kızı o kimse için Cehenneme perde eder. (*Ve men kânet indehû'bnetâni*) Kimin iki kızı olursa, (*üdhile'l-cennete bihimâ*) onlar sebebiyle o kimseyi Cennetlik eder. (*Ve men kânet indehû selâsü benâtin*) Kimin ki üç kızı varsa, (*ev mislühünne mine'l-ehavâti*) veya üç kız kardeşine bakıyorsa, (*vudîa anhü'l-cihâdü ve's-sadakâtü*) ondan cihad ve sadaka sakıt olur.”

Şu kız çocuklarımız yok mu? Babalar ekseriyetle oğlan çocuklarına çok meyillidirler. Ekseriyetle çocukları oğlan olunca sevinirler, kız olursa yerinirler. Halbuki kızlar şefkate, rahmete, merhamete çok lââyık kimselerdir. Allah-u Teâlâ bu kız babalarını, bilmediği yerlerden merzuk eder.

İnsan nereden besleyeyim diye korkar. Oğlan çocuğu olursa kendisine yardımcı olacak, işine gidecek, şu olacak... Para kazanacak. Kız çocuğu

ise öyle değil tabii. Kazanmayacak, bâhusus babadan alıp götürcek. Onun için babaya zor gelir.

Halbuki hiç öyle gelmesin! Babaları onları gidecekleri yere göre teçhiz edip hazırlarlar. Mübarektirler, gittikleri yeri berekete kavuştururlar. Hem kendilerinde bereket vardır hem gittikleri yere de bereket götürürler.”

Eğer bir adamın bir kızı varsa, Cenâb-ı Hak o kız sebebiyle cehenneme onu perde eder, ona göstermez. Eğer iki kızı varsa o iki kız sebebiyle Allah onu cennetine kor; onlara baktı, yetiştirdi; dinlerini, imanlarını, ahlâklarını öğretti diye.

Bugün Bilâl-i Habeşî'nin merasiminden sonra, bir teypte kız çocuğu çıktı. Bir şiir okuyor. Çocuk ufak, sözleri anlaşılmıyor ama ikide birde, “Allah'ın emriyle başım örtülüdür!” diyor. Onu tekrarlıyor.

Böyle örtülü bir kızı yetiştirebildiyse ne mutlu sana!

“—Allah-u Teâlâ, örtülü, namuslu yetiştirdiğin iki kız sebebiyle, onlara yaptığın ikram sebebiyle seni cennetine kor.” diyor.

“—Eğer evinde üç tane kız çocuğu varsa veyahut üç tane kız kardeşi varsa, onun artık harbe gitmesine ve başka sadakalar vermesine lüzum yok. Haline göre bu üçüne baksın, beslesin!”

k.Kalp Katılığı

Onun için diyor ki:

مَنْ شَبِعَ مِنَ الْحَلَالِ قَسًا قَلْبُهُ

(*Men şebia mine'l-halâli, kasâ kalbuhû*) “Helâl olan ekmekten, yemekten bile karnını doyuran adamın kalbi katı olur.”

Adamın kazancı helâl, yediği helâl... Helâl ama o helâlden karnını doyurdu, şişirdi. Kalp zararda, oraya kasavet gelir. Allah demek istemez artık, namaz kılmak istemez. Erken yatıp uyumak ister. O yemeğin verdiği kasâvet sebebiyledir.

Onun için diyor ki:

“—Şu cisminle dünyada ol, kalbinle de ahirette ol!”

I.Dört Şey Şekàvettendir

Bezzâr, İbn-i Adiy ve Ebû Nuaym, Enes in-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SA Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَرْبَعٌ مِنَ الشَّقَاءِ جُمُودُ الْعَيْنِ وَقَسْوَةُ الْقَلْبِ وَطُولُ
الْأَمَلِ وَالْحِرْصُ عَلَى الدُّنْيَا

(البزار، عد. حل. عن أنس)

¹¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.372, no:1500; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd- Duafâ*, c.III, s.248; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.175; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.286, no:6442; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.III, s.432, no:907; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.389, no:17685; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.67, no:43964; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s218, no:3086.

(*Erbaun mine'ş-şekâi: Cümûdü'l-ayni, ve kasvetü'l-kalbi, ve tûlü'l-emeli, ve'l-hırsu ale'd-dünyâ.*)

(*Erbaun mine'ş-şekâi*) “Dört şey vardır ki şekavetten sayılır:

(*Cümûdü'l-ayni*) “Gözlerin ağlayamaması.”

Göz ağlamıyor, ağlamak istemiyor, ağlatamıyorsunuz gözünüzü. Hadiselerden müteessir olmuyor, ağlayamıyor. İnsanların acınacak yerlerde acıyıp ağlayamaması şekavet alâmetidir.

(*Ve kasvetü'l-kalbi*) “Kalbin katılığı.” Kalp katı, müteessir olmuyor her şeyden.

(*Ve tûlü'l-emeli*) “Tûl-i emel.”

Birisi de çok uzun yaşayacağını düşünüyor. Uzun zamana bağlı ümit ve arzular taşıyor.

(*Ve'l-hırsu ale'd-dünyâ*) “Dünyaya karşı çok hırslı olmak.”

Allah'ı unutuyor, ibadeti unutuyor, işi gücü dünyalık elde etmek. Bu da şekavet alâmetlerinden birisi.

Onun için, bir büyük şöyle demiş:

لَا تَظُنُّوا الْمَوْتَ مَوْتًا أَنَّهُ
لِحَيَاةٍ وَهِيَ غَايَةُ الْمُنَى

*Lâ tezunnü'l-mevte mevten, innehû
Lehayâtün ve hiye gâyetü'l-münâ.*

“Sen zannetme ki, ölümdür insanı alıyor, götürüyor bu alemde... Hayat asıl ölümden sonradır.”

O Bilâl-i Habeşî'nin;

“—Ne üzülyorsun, ben dostlarıma kavuşacağım!” dediği gibi hanımına... Esas hayat o zaman başlayacak.

Niçin, “Şehidlere ölümler demeyin!” diyor Cenâb-ı Hak?

Demek ki şehidde bir hayat var ki, bu hayatından dolayı, “Ona sakın öldü demeyin!” buyruluyor.

Şurada bir tane daha söyleyeyim:

Bâyezid-i Bestâmî Hazretleri Cenâb-ı Hak'a soruyor:

“—Yâ Rabbi, sana yaklaşmak isteyenler nasıl yaklaşabilirler?

Sana yakınlık nasıl hasıl olur?”

Güzel bir soru. Cenâb-ı Hak cevap vermiş:

“—Bende olmayan bir şeyle, bir sıfatla bana yaklaşınlar.”

“—Yâ Rabbi, sende olmayan sıfat nedir?”

Buyurdu ki:

“—Zül ve iftikâr bende bulunmaz. Binaen aleyh, sen zül ve iftikârı takınırsan, bana yaklaşırsın. Azamet tasladıkça bana yaklaşamazsın!”

Zül, mütevazi olmak. *İftikâr*, fakirlik, ihtiyaç içinde olmak.

“—Aman yâ Rabbi!” diye dâima yalvarırsın.

Allah cümlemizi affetsin...

Tevfikat-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...

Bu dünyanın arkasında olan, daha doğrusu dünyanın önünde olan ölümü hatırdan çıkarmayın! Biz onun yolcusuyuz ve bizim mekânımız orasıdır. Burası bir misafirhanedir. Bu misafir- haneden bir gün nasıl olsa ayrılacağız. Buraya kıymet verilmeyip, asıl kıymetin ahiret için verilmesini tavsiye ederim bütün kardeşlerime...

Onun için şu Japonya'daki hadiseyi de size bir anlatayım:

Japon milleti iktisada çok riayet ediyor. "Evlerinde süse, saltanata dair hiçbir şey yok!" diyorlar.

Bu bizim Peygamberimiz'in huyu ve sıfatıdır. Peygamber SAS dünyaya metelik vermemiş, bir hasırın üzerine yatıvermiştir. Bugün bizdeki saltanat çok acıdır.

Hacdan bizi getiren tayyare ikide bir bozuldu. Vardık Cidde'ye, bozuldu; uğraştılar, yaptılar. Buraya geldi, burada yine tamire girdi. Ya bu gökte bozulursa, bizim halimiz ne olur?

Dedim ki:

"—Bunun eskisini alacaklarına yenisini alsalar ya!"

"—Çok para istiyor, yüz milyon bir tanesi..." dediler.

Çok mu yüz milyon? Bizim iki günlük sigara parası... Türk milleti iki gün sigara içmesin, yüz milyon lira... Senede elli tane tayyare alırız. Ne faydası var bu sigaranın?

Onun içinde nikotin var diyorlar ya; okuduğum kitapta, “O nikotinin 6 damlası kelbi öldürür, 10 damlası da deveyi öldürür.” diyor. On damla nikotin deveyi öldürürken, insan nasıl oluyor da bütün gün kendini zehirliyor böyle? İçki de öyle, sigara da öyle...

Bunlara böyle para vereceğimize, bu israflarımızı devletimiz, milletimiz namına önlese, ne Amerika’ya muhtaç oluruz, ne başkasına muhtaç oluruz. Ama bizim zevkimize düşkünlüğümüz buna hiçbir zaman fırsat vermiyor. İşte bu aklımızın zaafından, imanımızın zaafından ileri geliyor.

Ashab-ı kirâmı bir kere düşünsük, nasıl yaşıyorlardı? O yaşayışları ile, o imanları ile nasıl dünyaya hâkim olabildiler; Yokluklarıyla beraber... Bizde bugün her varlık varken, hep ızdırap içerisindeyiz. Allah cümlemizi affetsin...

Tevfikat-ı samedâniyyesine mazhar eylesin... Dinimize sahip, ahireti gözünün önünden ayırmayan bahtiyar kullarının arasına bizleri de kabul eylesin...

Li’llâhi’l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

14. 03. 1971 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)



SERVER
Kürsü